

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Evy Pechové a soudkyň Mgr. Michaely Bejčkové a Mgr. Aleny Krýlové v právní věci žalobce: KOLOVRAT, ČM, spol. s r. o., se sídlem Sportovní 219, 391 55 Chýnov, zastoupeného JUDr. Miroslavem Mikou, advokátem se sídlem Národní třída 43, 110 00 Praha 1, proti žalovanému Ministerstvu spravedlnosti, se sídlem Vyšehradská 16, 128 10 Praha 2, o žalobě proti rozhodnutí ze dne 29. 5 2009, č. j. 34/2009-INV-M,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 5 2009, č. j. 34/2009-INV-M, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.**
- I. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 13 520 Kč ve lhůtě třiceti dnů od právní moci tohoto rozsudku do rukou žalobcova zástupce JUDr. Miroslava Miky, advokáta.**

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 13. 11. 2007 vyslovil Krajský soud v Českých Budějovicích, že žalobcově žádosti o vrácení soudního poplatku za odvolání se nevyhovuje. Jak uvedl v odůvodnění, usnesení krajského soudu vyzývající žalobce k zaplacení soudního poplatku bylo vydáno dne 13. 6. 1997 a nabylo právní moci dne 9. 2. 1999, kdy bylo žalobci doručeno rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 1999 o zamítnutí odvolání. Doručení rozhodnutí vrchního soudu je třeba považovat za úkon k vyměření poplatku ve smyslu § 13 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který zakládá běh nové tříleté lhůty; poplatek byl tedy vymáhán po právu (viz výzvu k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě ze dne 21. 11. 2002), a pokud jej žalobce nakonec dobrovolně zaplatil, není důvod jej vracet (žádný přeplatek tu nevznikl).

Žalobcovo odvolání proti tomuto rozhodnutí zamítl žalovaný dne 29. 5. 2009 (jedná se o druhé rozhodnutí v pořadí; předchozí rozhodnutí ze dne 19. 12. 2007, kterým žalovaný zamítl žalobcovo odvolání, zrušil Městský soud v Praze pro nepřezkoumatelnost rozsudkem ze dne 27. 2. 2009 ve věci sp. zn. 11 Ca 72/2008). Uvedl, že žalobce zaplatil soudní poplatek za

odvolání ve výši 847 236 Kč dobrovolně ještě před faktickým provedením nařízeného výkonu rozhodnutí prodejem movitých věcí. Poplatek se stal splatným v roce 1997, kdy byl vyměřen usnesením Krajského soudu v Českých Budějovicích; podle § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích začala dne 1. 1. 1998 běžet tříletá prekluzivní lhůta. Vrchní soud v Praze svým rozhodnutím ze dne 13. 1. 1999 pak potvrdil, že žalobce je povinen poplatek zaplatit. Doručením tohoto rozhodnutí dne 8. 2. 1999 byl tak žalobce ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích uvědoměn o vyměření poplatku, a od 1. 1. 2000 tak začala běžet nová prekluzivní lhůta. V průběhu této nové lhůty převzal žalobce dne 26. 11. 2002 výzvu k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě, a od 1. 1. 2003 tedy začala běžet nová tříletá prekluzivní lhůta; v ní také žalobce poplatek zaplatil. Nelze proto rozhodnout o vrácení soudního poplatku ve smyslu § 64 odst. 4 daňového řádu, neboť nedošlo k zániku práva vymáhat poplatek. Žalobce na účet krajského soudu zaplatil pouze dlužnou částku, jejíž úhrada mu byla předepsána na základě pravomocného soudního rozhodnutí, a učinil tak v průběhu prekluzivní lhůty.

V žalobě proti rozhodnutí žalovaného žalobce shrnul průběh dosavadních soudních řízení i okolností, za nichž nakonec poplatek zaplatil. Ačkoli byl přesvědčen o tom, že poplatek již nebylo možno v roce 2003 (kdy byl nařízen výkon rozhodnutí), resp. kdykoli po 31. 12. 2000, vymáhat, přesto jej v roce 2004 – poté, co neuspěl s odvoláním proti nařízení výkonu rozhodnutí – začal splácet. Učinil tak však pouze pod hrozbou exekuce; je přesvědčen, že po 31. 12. 2000, tedy po uplynutí tříleté prekluzivní lhůty podle § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, již byl poplatek vymáhán nezákonně a zaplacen bez právního důvodu. Jeho názor podporují i dvě usnesení Nejvyššího soudu (jimiž soud vyhověl žalobcovým dovoláním ve věci nařízení výkonu rozhodnutí), podle nichž se měla splatnost soudního poplatku posuzovat podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nikoli podle § 7 odst. 3. Podle žalobce počala běžet lhůta k plnění, daná usnesením krajského soudu ze dne 13. 6. 1997 (výzva k zaplacení soudního poplatku), dne 19. 6. 1997 a uplynula dne 21. 6. 1997; od 22. 6. 1997 bylo usnesení vykonatelné (a poplatek byl ve smyslu § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích splatný), podané odvolání nemělo odkladný účinek. Doručení rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 1999 není úkonem soudu provedeným k vyměření poplatku, neboť poplatek byl vyměřen již usnesením krajského soudu ze dne 13. 6. 1997; lhůta k vyměření a vymáhání poplatku tak uplynula k 31. 12. 2000, po tomto datu již žalobce nebyl povinen zaplatit dlužný poplatek. Pokud tak přesto pod tlakem učinil, měl mu jej krajský soud vrátit ve smyslu § 10 odst. 1 zákona o soudních poplatcích a § 64 odst. 4 daňového řádu. Žalobce proto navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě zdůraznil, že v § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích se mluví nejen o úkonech soudu provedených k vyměření, ale i o úkonech provedených k vymáhání. Rozhodnutí Vrchního soudu v Praze ze dne 13. 1. 1999 je právě takovým úkonem provedeným k vymáhání poplatku; podle § 13 odst. 3 zákona o soudních poplatcích se za úkon k vymáhání poplatku považuje též písemná upomínka na zaplacení poplatku doručená poplatníkovi. Rozhodnutím vrchního soudu byl žalobce informován o existenci dluhu a o nutnosti jej zaplatit; v důsledku toho začala 1. 1. 2000 běžet nová prekluzivní lhůta, a poté, co byl žalobce dne 26. 11. 2002 vyzván k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě, začala běžet další prekluzivní lhůta od 1. 1. 2003. Žalovaný proto navrhl zamítnutí žaloby.

Žalobce v replice nesouhlasil s tím, že by rozhodnutí vrchního soudu mohlo být úkonem k vymáhání poplatku: šlo o rozhodnutí o opravném prostředku, ne o úkon, kterým by snad měl být poplatek vymáhán.

Ze správního spisu soud zjistil, že dne 13. 6. 1997 vydal Krajský soud v Českých Budějovicích usnesení, jímž uložil žalobci, aby ve lhůtě tří dnů od doručení usnesení zaplatil soudní poplatek za odvolání ve výši 847 236 Kč. Současně byl žalobce poučen, že proti

usnesení může podat odvolání k Vrchnímu soudu v Praze. Vrchní soud v Praze potvrdil toto usnesení svým rozsudkem ze dne 13. 1. 1999. Dne 22. 7. 2002 Krajský soud v Českých Budějovicích vyhotovil „sdělení o pohledávce“ z titulu zmíněného soudního poplatku (doručeno dne 10. 10. 2002) a informoval žalobce, že je povinen dlužnou částku zaplatit do tří dnů od doručení sdělení. Dne 26. 11. 2002 byla žalobci doručena výzva k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě; odvolání proti výzvě zamítl žalovaný dne 14. 1. 2003. Usneseními ze dne 5. 9. 2003 a 30. 10. 2003 nařídil Okresní soud v Táboře výkon rozhodnutí zřízením soudcovského zástavního práva na nemovitostech žalobce (povinného) a prodejem jeho movitých věcí. Krajský soud v Českých Budějovicích k žalobcovým odvoláním potvrdil obě usnesení svými usneseními ze dne 19. 12. 2003 a 30. 4. 2004. Žalobce podal proti oběma usnesením krajského soudu dovolání; Nejvyšší soud pak obě usnesení zrušil svými usneseními ze dne 12. 5. 2005 a 20. 12. 2005 a vrátil věci krajskému soudu k dalšímu řízení. Ten zrušil odvoláním napadená usnesení okresního soudu a řízení ve věci zastavil, neboť žalobce (povinný) v mezidobí zaplatil dlužnou částku, a řízení ve věci výkonu rozhodnutí tak bylo k návrhu oprávněného zastaveno.

Žaloba je důvodná.

Ve věci je sporná otázka běhu lhůty, v níž může být soudní poplatek vymáhán. Žalovaný výslovně nepopřel tvrzení žalobce, podle něž se poplatek stal splatným uplynutím tří dnů od doručení usnesení krajského soudu ze dne 13. 6. 1997; má však za to, že tříletá lhůta k vymáhání poplatku neuběhla marně, protože v ní byl učiněn úkon k vyměření poplatku (= tj. žalobci byl doručen rozsudek vrchního soudu ze dne 13. 1. 1999), a začala tedy běžet tříletá lhůta nová.

Podle § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, ve znění účinném v roce 1997 (tj. před novelizací provedenou zákonem č. 255/2000 Sb. k 1. 1. 2001), je poplatek za podání návrhu splatný vznikem poplatkové povinnosti, jde-li o poplatky stanovené pevnou sazbou placené kolkovou známkou. V ostatních případech jsou poplatky splatné na základě výzvy soudu do tří dnů ode dne jejího doručení. Poplatek za sepsání návrhu na zahájení řízení nebo odvolání proti rozhodnutí do protokolu je podle § 7 odst. 2 splatný jeho sepsáním. Podle § 7 odst. 3 jsou ostatní poplatky splatné do tří dnů od právní moci rozhodnutí, kterým byla povinnost poplatek zaplatit stanovena nebo jímž byl schválen smír, nestanoví-li rozhodnutí o schválení smíru splatnost delší.

V § 7 zákona o soudních poplatcích se tak výslovně pojednává o některých konkrétních poplatcích, či jejich družích. Odstavec 1 upravuje splatnost poplatků *za podání návrhu* a tuto skupinu poplatků dále člení na dvě kategorie: poplatky stanovené pevnou sazbou (ty jsou splatné vznikem poplatkové povinnosti, tj. okamžikem podání návrhu) a poplatky, jejichž výši je třeba teprve stanovit v závislosti na předmětu řízení (ty jsou splatné do tří dnů od doručení výzvy soudu). Odstavec 2 stanoví speciální splatnost u poplatků *za sepsání návrhu* na zahájení řízení nebo odvolání *do protokolu*. Odstavec 3 pak obsahuje pravidlo pro kategorii *poplatků ostatních*, tj. takových, které nejsou ani poplatky za podání návrhu, ani poplatky za sepsání návrhu do protokolu.

Lhůty pro vyměření a vymáhání poplatku upravuje § 13 zákona o soudních poplatcích. Podle jeho odst. 1 nelze poplatek vyměřit ani vymáhat po uplynutí tří let od konce kalendářního roku, v němž se stal splatným. Podle odst. 2 platí, že od konce kalendářního roku, v němž byl poplatník písemně uvědoměn o úkonu soudu provedeném k vyměření nebo vymáhání poplatku anebo v němž předseda soudu povolil posečkání poplatku nebo jeho zaplacení ve splátkách, běží nová tříletá lhůta. Přitom podle odst. 3 je úkonem k vymáhání poplatku je též písemná upomínka na zaplacení poplatku doručená poplatníkovi.

Soudní poplatek, který byl žalobci vyměřen v této věci, je poplatkem za *podání návrhu*, konkrétně za podání odvolání, jak je to ostatně výslovně uvedeno i v usnesení Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 13. 6. 1997. Jelikož nejde o poplatek stanovený pevnou sazbou, nýbrž o poplatek, jehož výši musel soud vypočítat procentem z částky, která byla předmětem řízení, vztahuje se na něj druhá věta § 7 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, která stanoví, že poplatek je splatný na základě výzvy soudu do tří dnů ode dne jejího doručení. K usnesení krajského soudu, které je podle svého obsahu výzvou k zaplacení soudního poplatku, není připojena doručenka nebo její kopie; sám žalobce však uvedl ve své reakci ze dne 17. 10. 2002, sepsané v návaznosti na „sdělení o pohledávce“ datované dnem 22. 7. 2002, že mu usnesení krajského soudu bylo doručeno dne 18. 6. 1997. Krajský soud ani žalovaný tento údaj v průběhu celého správního řízení a řízení před soudem nezpochybnili a soud nemá důvod o něm pochybovat. (Ostatně přesné datum doručení není pro běh lhůty pro vymáhání poplatku tak podstatné: důležitý je rok doručení, nikoli měsíc a den.) Poplatek se tak stal splatným dne 23. 6. 1997 (18. 6. 1997 byla středa, poslední den třídenní lhůty připadl na sobotu 21. 6. 1997, a splatnost tak nastala až v nejbližší následující pracovní den, tj. v pondělí 23. 6. 1997).

Splatnost v roce 1997 krajský soud ani žalovaný rovněž nezpochybňují: vycházejí totiž z toho, že doručení rozsudku Vrchního soudu v Praze (vydán 13. 1. 1999, právní moci nabyt 9. 2. 1999) je úkonem provedeným k vyměření poplatku, v jehož důsledku počala dnem 1. 1. 2000 běžet nová tříletá lhůta ve smyslu § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích; tato nová lhůta by skončila k 31. 12. 2002, ovšem do té doby již žalobce obdržel výzvu k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě.

Tento názor správních orgánů neobstojí. Úkonem provedeným k vyměření poplatku je – jak už napovídá jeho označení – úkon, který je nezbytný pro vyměření poplatku a tomuto vyměření předchází, není ale tímto vyměřením samotným. Ostatně krajský soud i žalovaný v této věci postupovali jako správci poplatku podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků, a lze tedy poukázat na judikaturu k § 47 odst. 2 tohoto zákona, jehož je § 13 odst. 2 zákona o soudních poplatcích obdobou (*Byl-li před uplynutím této lhůty učiněn úkon směřující k vyměření daně nebo jejímu dodatečnému stanovení, běží tříletá lhůta znovu od konce roku, v němž byl daňový subjekt otomto úkonu zpraven.*) Úkonem směřujícím k vyměření daně je podle judikatury úkon nezbytný pro zjištění skutečností, které se mohou stát základem pro vyměření daně: typicky daňová kontrola, místní šetření, dožádání vůči jinému orgánu. Úkonem směřujícím k vyměření daně však není platební výměr, neboť tím se daň právě již vyměřuje (srov. rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu publikované pod č. 935/2006 Sb. NSS). Usnesením krajského soudu ze dne 13. 6. 1997 byl soudní poplatek autoritativně vyčíslen a žalobce byl vyzván k jeho úhradě – stejně jako je tomu u platebního výměru v daňovém řízení.

Není-li úkonem provedeným k vyměření poplatku usnesení soudu I. stupně, jímž byl stanoven poplatek a žalobce byl vyzván k jeho zaplacení, tím méně jím může být rozhodnutí soudu II. stupně, které k žalobcovu odvolání pouze potvrdilo usnesení soudu I. stupně. Usnesení soudu I. stupně se tak stalo pravomocným; to ale nelze klást na roveň úkonu provedenému k vyměření poplatku, pokud „vyměřeno“ už bylo – tedy rozhodnutím orgánu veřejné moci byla stanovena výše poplatku a poplatníkovi byla stanovena povinnost dlužnou částku uhradit (usnesením krajského soudu ze dne 13. 6. 1997). Žalovaný v odůvodnění svého rozhodnutí vytkl žalobci, že neupřesnil, proč není doručení rozhodnutí odvolacího soudu úkonem provedeným k vyměření poplatku; sám však svůj názor o tom, že tato skutečnost je úkonem směřujícím k vyměření poplatku, nijak nezduvodnil: uvedl pouze, že „*doručením (...) rozhodnutí Vrchního soudu v Praze dne 8. 2. 1999 došlo nepochybně ve smyslu*

ustanovení § 13 odst. 2 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, k písemnému uvědomění poplatníka o vyměření poplatku“.

Pro běh původní lhůty pro vyměření nebo vymáhání poplatku podle § 13 odst. 1 zákona o soudních poplatcích není podstatné, kdy usnesení krajského soudu ze dne 13. 6. 1997 nabylo právní moci (k tomu srov. odlišný režim „ostatních poplatků“ podle § 7 odst. 3 zákona o soudních poplatcích), ale kdy se stal poplatek splatným. K tomu došlo ještě předtím, než uplynula lhůta pro podání odvolání proti tomuto usnesení, tedy v červnu 1997; tříletá lhůta pro vymáhání poplatku tak začala běžet 1. 1. 1998 a skončila k 31. 12. 2000. Doručení rozsudku vrchního soudu v roce 1999 nepřetrhlo běžící lhůtu a nevedlo k běhu nové tříleté lhůty; pokud tedy krajský soud jako správce poplatku provedl vůči žalobci první úkon k vymáhání poplatku („sdělení o pohledávce“ ze dne 22. 7. 2002) až v roce 2002, učinil tak až po uplynutí tříleté prekluzivní lhůty.

Ve vyjádření k žalobě vyjádřil žalovaný názor poněkud odlišný od názoru obsaženého v odůvodnění napadeného rozhodnutí, a sice že rozsudek vrchního soudu je úkonem k vymáhání poplatku. Postoje žalovaného správního orgánu ve vyjádření k žalobě nemohou již nijak změnit to, co žalovaný vyjádřil v napadeném rozhodnutí ke dni jeho vydání; soud však pro úplnost dodává, že ani takový výklad není správný. „Úkon k vymáhání poplatku“ bezprostředně směřuje k tomu, aby dlužník splnil povinnost uhradit částku, která se již stala splatnou a kterou žalobce nezaplatil dobrovolně; typicky jde o výzvu k zaplacení nedoplatku v náhradní lhůtě, povolení splátek či posečkání daně, přihlášení pohledávky do konkursního řízení nebo exekuční příkaz. Rozhodnutí o odvolání proti výzvě k úhradě soudního poplatku však takovým úkonem není, stejně jako jím není rozhodnutí o odvolání proti platebnímu výměru vydanému podle zákona č. 337/1992 Sb., o správě daní a poplatků.

Městský soud proto zrušil napadené rozhodnutí žalovaného a vrátil mu věc k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1 a 4 s. ř. s.); v něm bude žalovaný vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).

Žalobce byl v tomto řízení úspěšný, a podle § 60 odst. 1 s. ř. s. mu proto náleží náhrada nákladů řízení. Ty jsou tvořeny zaplaceným soudním poplatkem ve výši 2000 Kč a odměnou advokáta za čtyři úkony právní služby (převzetí věci, žaloba, replika, účast na jednání před soudem) podle § 11 odst. 1 písm. a), d) a g) zákona č. 177/1996 Sb. (advokátní tarif) ve výši 4 x 2100 Kč, včetně paušálních výdajů spojených s těmito úkony ve výši 4 x 300 Kč (odměna advokáta tedy činí 9600 Kč). Jelikož je žalobcův zástupce plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se jeho odměna o částku, kterou je povinen odvést z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů (tato částka činí 1920 Kč). Celkem tedy žalobci na nákladech řízení náleží 13 520 Kč.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s.; kromě obecných náležitostí podání musí kasační stížnost obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů je stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze 9. března 2012

JUDr. Eva Pechová v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Sylvie Kosková